سایه روشن

روحانی فردا به روسیه می‌رود

رئیس جمهور، فردا به دعوت رسمی ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه برای شرکت در نشست روسای جمهور ایران، ترکیه و روسیه به سوچی سفر می‌کند.

در نشست یك روزه سوچی روسیه که چهارمین نشست روسای جمهوری ایران، روسیه و ترکیه با محوریت بحران سوریه است روسای جمهوری سه کشور ضمن بررسی وضعیت میدانی کنونی، به ارزیابی تحولات سوریه پس از آخرین نشست مشترك خود در تهران می‌پردازند و گام‌های آتی را برای تحکیم ثبات و آرامش در این کشور بررسی و تدوین می‌کنند. /ایرنا

سومین جلسه دادگاه متهمان جاسوسی

سومین جلسه دادگاه متهمان جاسوسی از مراکز نظامی کشور در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب برگزار شد.

سیدکاظم حسینی وکیل مدافع یکی از متهمان، با بیان این‌که این پرونده هشت متهم دارد که دیروز همراه وکلایشان در دادگاه حاضر بودند درباره اتهامات این متهمان گفت: چهار نفر از متهمان این پرونده متهم به افساد فی‌الارض هستند و اتهام چهار نفر دیگر مشارکت در جاسوسی و همکاری با دولت متخاصم و اجتماع و تبانی به قصد اقدام علیه امنیت داخلی کشور است. / خبرگزاری صدا و سیما

انتقاد روسیه از ضعف اروپا

سرگئی ریابکوف، معاون وزیر خارجه روسیه با بیان این‌که اتحادیه اروپا باید از رویکرد دوگانه در قبال ایران عبور کند، گفت: آنها در حالی که تلاش می‌کنند آمریکایی‌ها را ناراحت نکنند، امیدوارند ایران تلاش‌های واقعی آنها را (برای حفظ برجام) ببیند. / ایرنا

بازداشت ۵ مقام دولتی در پرونده واردات خودرو

دادستان تهران درباره پرونده واردات غیرقانونی خودرو گفت: در بندرعباس پنج بازداشتی داشتیم و در پرونده اصلی در تهران هم ۲۳ نفر بازداشت شدند و در موضوع پرونده شرکت مفتاح رهنورد هم ده نفر بازداشتی داشته‌ایم که پنج مقام دولتی در این پرونده‌ها بازداشت شده‌اند. عباس جعفری دولت‌آبادی افزود: رقم اولیه حکایت از واردات ۶۰۰۰ خودروی غیرقانونی بود اما الان ما به این نتیجه رسیده‌ایم که ۱۱ هزار خودرو به صورت غیرقانونی به کشور وارد شده است. / فارس

اژه‌ای: رئیس جدید قوه قضاییه تا پایان سال منصوب می‌شود

معاون اول قوه قضاییه گفت: رئیس جدید قوه قضاییه تا پایان امسال معرفی می‌شود و کار خود را آغاز می‌کند.

غلامحسین محسنی‌اژه‌ای همچنین درخصوص شایعات آزادی سعید مرتضوی، دادستان سابق تهران از زندان گفت: این خبر تکذیب شد و وی همچنان در زندان است. وی در پاسخ به این سوال که با توجه به عفو برخی محکومان قضایی، آیا مرتضوی هم شامل عفو شده، گفت: من خبر ندارم. / الف

اگر تحولات اساسی در عرصه اقتصاد و فرهنگ روی دهد و جریان نولیبرال به عقب رانده شود و مدیریت‌های انقلابی جایگزین شود چشم‌انداز انقلاب بسیار روشن خواهد بود

گفت‌وگوی تحلیلی با شهریار زرشناس درباره دوران پسا۴۰ سالگی انقلاب اسلامی

حالا دیگر نوبت رویش‌های انقلاب است

فتاح غلامی

سیاسی

چهل سالگی نشانه بلوغ و پختگی است و انقلاب اسلامی ایران در حال سپری کردن چهل سالگی خود است. اکنون آنچه که بیش از همه اهمیت دارد حفظ و حراست از میراث و دستاوردهایی که است که در طول چهار دهه گذشته، حاصل شده است. در عین حال به نظر می‌رسد که در دوران پسا چهل سالگی باید به فکر راهبردها و رویکردهایی بود که بیش از گذشته اهداف و آرمان‌های انقلاب اسلامی را محقق کند. دکتر شهریار زرشناس، پژوهشگر عرصه سیاست و فرهنگ در گفت‌وگو با جام جم به بررسی دلایل مانایی و ماندگاری انقلاب اسلامی پرداخته و ویژگی‌ها و مختصات کشور را در دوره بعد از چهل سالگی برشمرده است. او بر این باور است که در برخی مسایل ساختاری و هویتی و راهبردی باید اصلاحاتی صورت گیرد تا جمهوری اسلامی ایران بتواند با سرعتی بیش از گذشته در مسیر اهدافش گام بردارد.

انقلاب اسلامی ایران با وجود کارشکنی‌ها و فشارهای دشمنان چهلمین سال تولد خود را جشن گرفت و به تعبیر رهبر انقلاب وارد دومین گام بزرگ خود شد. به نظر شما مهم‌ترین شاخصه انقلاب که باعث مانایی و ماندگاری آن شد چیست؟

مهم‌ترین شاخصه انقلاب حقانیت تاریخی است که خودش را در جاذبه ایدئولوژیک انقلاب و در قالب رهبری توانمند و هوشمند نشان می‌دهد. ترکیب این سه عامل موجب این شده که انقلاب در قالب یک جریان فراگیر مردمی استمرار پیدا کند و فرایند این روند باعث مانایی آن شده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که هیچ انقلابی مثل انقلاب اسلامی ایران مانا نبوده و حقایق حاکی از آن است که انقلاب‌های روسیه، چین و فرانسه، سال‌ها قبل از ۴۰ سالگی خود روند تغییر نگاه بینشی را شروع کردند و در نهایت استحاله شدند. بنابراین هیچ انقلابی به‌جز انقلاب اسلامی ایران را نمی‌توان به عنوان شاهد و نمونه مثال زد که در ۴۰ سالگی، همچنان وجه اصلی حرکتش در بدنه اجتماعی نیروهای حمایتی انقلاب و در کادر اصلی رهبری انقلاب و هرم فوقانی قدرت، همچنان پایبندی به آرمانگرایی انقلابی باشد. حتی می‌توان گفت در بدنه اجتماعی و پایگاه مردمی شور و هیجان انقلابی جاری است و چه بسا می‌توان گفت این شور از یک شعور کیفی توانمندتری نسبت به اوایل انقلاب بهره‌مند است. این مساله حتی مورد اشاره رهبر معظم انقلاب نیز بوده است و به این مطلب توجه دادند که بسیاری از جوانان انقلابی امروز نسبت به جوانان سال‌های ۵۷ و ۵۸ از نظر دریافت و ادراک انقلابی از جایگاه بالاتری برخوردارند. همین راهپیمایی ۲۲ بهمن جریان سیال و پرشور حرکت انقلابی را بوضوح نشان می‌داد و حتی باید آن را فراتر از مانایی تفسیر کرد و مبین حرکتی فزاینده دانست و به این نتیجه رسید که انقلاب به لحاظ کیفی به توانمندی خود افزوده است. به عبارت دیگر کادر انقلابی و پایگاه مردمی به لحاظ بینشی نیرومندتر از اوایل انقلاب هستند.

از دیروز وارد دوران پساچهل‌سالگی شدیم. تحلیل شما از مختصات و شرایط کشور و انقلاب در دوره بعد از چهل سالگی چیست؟

درباره رهاورد و پیشرفت‌های انقلاب سخنان بسیاری گفته شده است. انقلاب موفق شده شعارهای اصلی خود مبنی بر استقلال و آزادی و سطوحی از عدالت اجتماعی را عملی کند. استقلال به صورت تام و تمام محقق شده و در عرصه تاریخ ایران به‌ویژه ۲۰۰ سال اخیر بی‌نظیر است. در بحث آزادی هم باید گفت اگر به شعارهای انقلاب توجه شود می‌توان دریافت که درک مردم ما از آزادی، فحشا و فساد نبود بلکه مردم خواهان آزادی بیان و اندیشه بودند. این نوع از آزادی کاملا در انقلاب ایران رخ داده و نهادینه شده و جریان آزادی اندیشه در روند تاریخ ایران بی‌نظیر است. همچنین انقلاب اسلامی، مردمسالاری تمام‌عیاری را بر سرکار آورد که باز هم بی‌نظیر است. در بحث مختصات و شرایط کشور باید گفت از نظر منطقه‌ای و جهانی حتی به اعتراف معاندان، کشوری مقتدر، دولتی نیرومند و دارای جاذبه ایدئولوژیک و عمق استراتژیک و در موقعیت خاص اقتدار ژئوپلتیک قرار داریم. به همین خاطر است که در حوادث سوریه، یمن، عراق و لبنان نمی‌توانند حضور و نقش ایران را نادیده بگیرند. روح آرمانگرایی انقلاب هم زمینه را برای رویش امثال شهید حججی‌ها فراهم کرده است. اما در داخل ما یک مساله جدی داریم. به این معنا که یک جناح استحاله‌طلب نولیبرال و ارتجاع شبه مدرن وجود دارد که در دو عرصه اقتصاد و فرهنگ خانه کرده و متاسفانه نقش‌آفرینی تاثیرگذاری در این حوزه‌ها دارد و می‌تواند به عنوان یک خطر برای آینده انقلاب تلقی شود. از این رو جریان انقلاب در صف‌آرایی در مقابل این جناح ارتجاع شبه مدرن قرار دارد. علت ضعف ما در مقوله عدالت اجتماعی هم به این مساله بر می‌گردد که متاسفانه از سال ۶۸ به بعد سمت‌گیری‌ها و سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان اقتصادی و فرهنگی کشور در کنترل مدیرانی قرار گرفت که نسخه‌های نولیبرالی داشتند. به همین خاطر است که بحث عدالت اجتماعی به اندازه آرمان‌های دیگر موفق نبوده است. بنابراین شرایط امروز شرایط تقابل میان جریان انقلابی و جناح ارتجاع شبه‌مدرن است.

امتیازات، فرصت‌ها و همچنین نگرانی‌ها و تهدیدات قابل پیش‌بینی این دوره کدامند؟

فرصت‌ها و امتیازات زیادی داریم. طی ۴۰ سال توانستیم زیرساخت‌های تحول بزرگ صنعتی را در کشور شکل دهیم. همچنین نهادسازی‌های کلان آموزشی و فرهنگی و بازتوزیع ثروت در میان اقشاری از جامعه صورت گرفت و بر اثر فرآیند انقلاب در عرصه اقتصاد فاصله میان روستا و شهر کم شد. محور فاصله‌گذاری شمالی و جنوبی در شهر تهران تغییر کرد و بسیاری از حوزه‌های مبتنی بر فاصله طبقاتی عوض شد و ظرفیت‌های زیادی رخ داد. الان یک توانمندی علمی فوق‌العاده و نیروی جوان تحصیلکرده‌ای داریم که در سراسر منطقه بی‌نظیر است. همچنین ظرفیت‌های زیادی برای جهش انقلابی در حوزه عمل و توانمندی‌های تکنیکال اقتصادی داریم. از سوی دیگر از امنیت و استقلال تمام‌عیار و فضای مردمسالارانه برخورداریم. بنابراین ما آماده‌ایم که وارد فرآیند پیشرفت و عدالت شویم اما تهدیدات قابل پیش‌بینی هم پیش روی ماست که در دو حوزه اقتصاد و فرهنگ قابل طرح‌اند. در حوزه فرهنگ با جریان جنگ نرم مواجه‌ایم که از اواسط دهه ۶۰ حرکتش را آغاز کرد و در سال‌های اخیر این جریان متاسفانه بسیار نیرومند شده است. حتی در اهرم‌های کلان سیاستگذاری و عرصه‌های مدیریتی فرهنگ هم نفوذ کرده است. در برخی دستگاه‌های فرهنگی متاسفانه شاهدیم که مدیران، بصیرت و هوشیاری لازم را برای مقابله با جنگ نرم ندارند. بنابراین این حوزه را باید جدی گرفت. البته ظرفیت‌های انقلاب برای به عقب راندن جریان جنگ نرم زیاد است که اگر هوشمندانه از این ظرفیت‌ها استفاده کنیم می‌توان در این رویارویی پیروز شد. اما متاسفانه در برخی از دستگاه‌های فرهنگی مدیرانی وجود دارند که نگاه نولیبرالی دارند و مانع از فعال شدن جریان انقلابی در حوزه فرهنگ می‌شوند. شاید به همین جهت بود که سال گذشته حضرت امام خامنه‌ای مساله آتش به اختیار را در حوزه فرهنگ مطرح کردند. در حوزه اقتصاد هم با این مساله روبه‌رو هستیم. در این حوزه ریل‌گذاری‌های اساسی و روندهای کلان که از سال ۶۸ به بعد بر مبنای نسخه نولیبرالی از سوی احزابی چون کارگزاران و مشارکت و ... در دولت‌های سازندگی و اصلاحات و ... صورت گرفت باعث شد این مدیران تکنوکرات که از روحیه انقلابی دور هستند و باید آنها را اشرافی، رانت‌خوار، نجومی بگیر و بی‌اعتنا به دغدغه‌های مردم نامید زمینه را برای عملکرد نه چندان موفق در عرصه عدالت اجتماعی فراهم کنند. اگر این مدیریت نولیبرال رانت‌خوار به عقب رانده نشود و نسخه‌های انقلابی و مدیران انقلابی در حوزه‌های اقتصادی و فرهنگی حاکم نشوند ممکن است با خطر استحاله روبه‌رو شویم.

چشم‌انداز شما از ایران ۲۰ سال بعد چیست؟

اگر تحولات اساسی در عرصه اقتصاد و فرهنگ روی دهد و جریان نولیبرال به عقب رانده شود و مدیریت‌های انقلابی جایگزین شود چشم‌انداز انقلاب بسیار روشن خواهد بود. انقلاب برای اجرای این اصلاحات ساختاری بسیار توانمند است. ما رویش‌های عظیمی داشتیم که بهره‌گیری از آن باعث خواهد شد انقلاب از گردنه‌های بزرگی عبور کند. با توجه به تحولاتی که در کشور در حال رخ دادن است و روند فزاینده زیرساخت‌ها و جهش‌های علمی و تلاش در جهت کور کردن جریان نئولیبرال باعث خواهد شد انقلاب وارد فاز تمدن‌سازی شود. دوام و بقای انقلاب و نیرومند و پرجاذبه بودن آن بعد از ۴۰ سال دلیل حقانیت حرکت مردم ایران است و این حقانیت نشانه این است که این انقلاب شأن و رسالت تمدن‌سازانه دارد.

اصلاحات ضروری در پسا ۴۰ سالگی

در دو حوزه ساخت اقتصادی و فرهنگی ما نیازمند انجام اصلاحات ساختاری هستیم. اولا باید نسخه اقتصاد مقاومتی را تمام‌عیار اجرا کرد تا بنیه اقتصادی کشور توانمند شود و این عدم توازن اقتصادی بین بخش مولد و بخش غیر مولد از بین برود. چون تمام مفاد اقتصاد مقاومتی در واقع عدم توازن ساختاری را هدف گرفته است. اقتصاد شبه مدرن ایران بر پایه عدم توازن ساختاری بنا شده و اجرای نسخه اقتصاد مقاومتی آن را با تحول بنیادین مواجه خواهد کرد. بنابراین ما نیازمند جایگزینی الگوی اقتصاد عدالت‌محور اسلامی و ایرانی به جای اقتصاد شبه مدرن هستیم. این مهم خطر حضور مدیران نولیبرال در عرصه اقتصاد را از بین خواهد برد. این رویه در فرهنگ هم باید اتفاق بیفتد و باید ساخت فرهنگ شبه مدرنیستی ایران را دگرگون کنیم تا جریان جنگ نرم کور و به عقب رانده شود و سبک زندگی جدیدی متناسب با آرمان گرایی اسلامی و ایرانی جایگزین سبک زندگی شبه مدرن شود.

آزمون ورشو

نشست ورشو در حالی قرار است امروز و فردا به میزبانی آمریکا. لهستان در شهر ورشو برگزار شود که در هفته‌های اخیر برخی مقامات اروپایی و همچنین روسیه اعلام کرده‌اند در این نشست شرکت نخواهند کرد و پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که این نشست به اهداف مد نظر آمریکایی‌ها نخواهد رسید.

آمریکا اعلام کرده که ۲۴ و ۲۵ بهمن ماه نشستی در ورشو برای بررسی وضعیت خاورمیانه برگزار می‌کند که تمرکز این نشست روی ایران خواهد بود. در همین راستا و در حالی که قرار است برخی کشورهای عربی از جمله عربستان همراه رژیم صهیونیستی و گروهك تروریستی منافقین در این نشست شرکت کنند، شماری از کشورهای اروپایی و منطقه‌ای در خاورمیانه علاقه‌ای به حضور در این نشست نشان نداده‌اند. روسیه از جمله کشورهایی است که در این نشست شرکت نمی‌کند. فدریکا موگرینی، مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپا نیز اعلام کرده است که در نشست ورشو حضور نخواهد داشت.

به گزارش ایرنا، در حالی که تارنمای شبکه آمریکایی ای.بی.سی دیروز به نقل از منابعی در کاخ سفید خبر داد که معاون رئیس جمهوری آمریکا این هفته به ورشو و مونیخ سفر می‌کند و علیه ایران و ونزوئلا موضع‌گیری خواهد کرد یك دیپلمات ارشد اروپایی در سازمان ملل گفت که مقامات این اتحادیه مخالف برگزاری نشست ورشو هستند. روزنامه اماراتی نشنال دیروز در مطلبی به نقل از یك دیپلمات ارشد اروپایی در سازمان ملل که نام آن را فاش نکرد، نوشت: مقامات سه کشور فرانسه، آلمان و انگلیس مخالف برگزاری نشست ورشو هستند که مایك پمپئو، وزیر خارجه آمریکا هدایت آن را به‌عهده دارد.

این دیپلمات اروپایی خاطرنشان کرد: برگزاری نشست ورشو گردهمایی بی‌فایده‌ای است که بدون در نظر گرفتن نظر و مشورت شرکای سنتی آمریکا، صورت خواهد گرفت.

باقری: باید دید لهستان چقدر به قول خود وفادار است

مقامات کشورمان نیز نسبت به برگزاری نشست ورشو واکنش‌هایی داشته‌اند. در همین ارتباط سردار سرلشکر محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، نشست ورشو را بی‌ارزش توصیف کرد و گفت: لهستان قول داده در نشست ورشو هیچ حرفی علیه ایران زده نمی‌شود، در هر حال چه در نشست ورشو علیه ایران حرفی زده شود چه نشود، تاثیری در اقدامات و قدرت جمهوری اسلامی ایران نخواهد داشت.
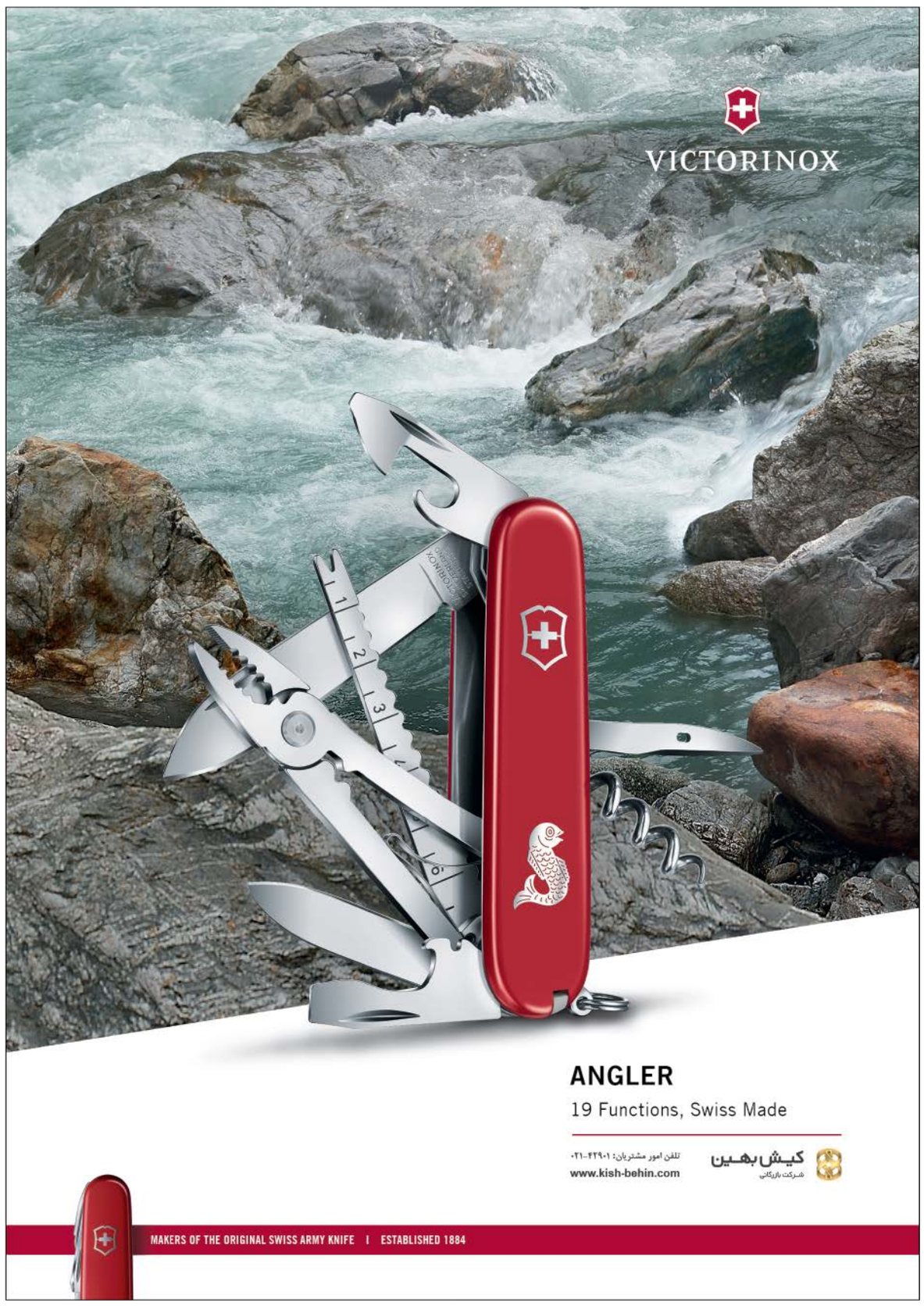
وی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: باید منتظر بود تا این نشست برگزار شود و ببینیم لهستانی‌ها چقدر به قول خود وفادار هستند. همچنین محمدجواد ظریف وزیر خارجه نیز چندی پیش در واکنش به اعلام برگزاری کنفرانس ضد ایرانی در لهستان از سوی پمپئو، به کشور میزبان و شرکت‌کنندگان کنفرانس در توئیتی یادآور شده بود: کسانی که در آخرین نمایش ضدایرانی توسط آمریکا شرکت کرده بودند، یا مرده‌اند، یا بی‌آبرو شده یا به حاشیه رانده شده‌اند؛ و ایران قوی‌تر از همیشه است.